

แนวทางการดำเนินงานการจัดการสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตร
คนพิการนานาชาติ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
Operational Guidelines for Agricultural Product Management
of the International Disabled Agricultural Technology Center
in Nong Prue Subdistrict, Bang Lamung District, Chonburi Province

เตือนใจ กิมหงวน¹ และนาลัน แป้นปลื้ม^{2*}
Tuenjai Kimnguan¹ and Nalun Panpluem^{2*}

¹ศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150

²สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี ประเทศไทย 11120

¹The International Disabled Agricultural Technology Center in Nong Prue Subdistrict, Bang Lamung District,
Chonburi Province 20150

²School of Agriculture and Cooperatives, SukhothaiThammathirat Open University, Nonthaburi 11120

* Corresponding author: pp.pilun@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การดำเนินงานการจัดการสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ 2) ความต้องการของผู้บริโภคในการซื้อสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ และ 3) แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่วนประสมการตลาดของสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ จำนวน 5 ราย และการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้บริโภคสินค้าเกษตรตามบัญชีรายชื่อลูกค้าของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ จำนวน 550 ราย โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคสินค้าของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ จำนวน 60 ราย เลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) การดำเนินงานการจัดการสินค้าเกษตร พบว่า มีการมอบหมายให้คนพิการทำการปลูกผักร่วมกับเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยดูแลตลอดกระบวนการผลิต ภายหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งหมดจะถูกบรรจุและวางจำหน่ายด้านหน้าศูนย์ฯ มีการติดสติ๊กเกอร์สโลแกนของศูนย์ เพื่อแสดงถึง

ที่มาของผลผลิต โดยกำหนดราคาสินค้าตามราคาตลาด สำหรับการจัดจำหน่ายมี 2 ช่องทาง ทั้งแบบออนไลน์ ได้แก่ กลุ่มไลน์ของบริษัทเอกชน กลุ่มของผู้พิการที่เข้าอบรม และแบบออฟไลน์ ได้แก่ หน้าศูนย์ฯ 2) ความต้องการของผู้บริโภคในการซื้อสินค้าเกษตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการซื้อสินค้าเกษตรเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้านกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การมีช่องทางการชำระเงิน ทั้งเงินสดและสแกนผ่านแอปพลิเคชัน ในระดับมาก ได้แก่ การได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพนักงานขาย ผลผลิตมีความน่าเชื่อถือ และราคาของผักที่จำหน่ายมีความเหมาะสมกับคุณภาพ 3) แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่วนประสมการตลาด ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ควรจัดหาตู้แช่ผลผลิตเพื่อยืดอายุผลผลิต และเร่งดำเนินการขอการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ด้านราคา ควรใช้กลยุทธ์การกำหนดราคาเหนือคู่แข่ง ด้านการจัดจำหน่าย ควรเพิ่มช่องทางการจำหน่ายโดยการขยายร้านสาขา และด้านการส่งเสริมการตลาด ควรใช้กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดตามสถานการณ์/เทศกาล โดยใช้การประชาสัมพันธ์แบบมวลชนร่วมกับเครือข่ายพันธมิตรองค์กร

คำสำคัญ: สินค้าเกษตร ศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ ส่วนประสมการตลาด

Abstract

The objectives of this study were to 1) study the agricultural product management operations of the International Disabled Agricultural Technology Center; 2) study the consumers demand in purchasing agricultural products of the International Disabled Agricultural Technology Center and 3) study guidelines for developing marketing mix strategies for agricultural products at the International Disabled Agricultural Technology Center. This study was a mixed methods study, including qualitative research by in-depth interviews with five executives and staff of the International Disabled Agricultural Technology Center and the population studied was 550 agricultural product consumers according to the customer list of the International Center for Agricultural Technology for the Disabled, using a questionnaire with a sample group of 60 consumers, selected purposively. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation, and content analysis was used to analyze qualitative data.

The results of the study found that: 1) Agricultural product management operations found that the organization assigned disabled people to grow vegetables together with staff who acted as chaperones to take care of them throughout the production process. After harvesting, all produce will be packaged and sold in front of the organization. Stickers with the organization's slogan were put up. to show the origin of the product by setting product prices

according to market prices. For distribution, there are 2 channels, both online, including Line groups of private companies. Group of disabled people attending training and offline, such as in front of the center. 2) Consumer needs in purchasing agricultural products, it was found that most of the sample group had an overall average desire to purchase agricultural products at a high level. Classified by aspect, the sample group gave importance to the highest level including the payment channels, both cash and scanning through the application. At a high level, including receiving care and attention from sales staff, reliable produce and the price of the vegetables sold is appropriate to the quality. 3) Guidelines for developing marketing mix strategies include Product; produce freezers should be provided to extend the life of the produce, and expedite the process of applying for organic agricultural standard certification. Price; a strategy should be used to set prices above those of competitors. Place; should increase distribution channels by adding branch stores. Promotion; should be used according to the situation/festival by using mass public relations together with a network of corporate partners.

Keyword: Agricultural Products, the International Disabled Agricultural Technology Center, Marketing Mix

บทนำ

ประเทศไทยมีคนพิการจำนวน 2.10 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.18 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ 1) การเคลื่อนไหวหรือร่างกาย 2) การมองเห็น 3) การได้ยินหรือสื่อความหมาย 4) ทางจิตใจหรือพฤติกรรม 5) การเรียนรู้ 6) ออทิสติก และ 7) สติปัญญา ในจำนวนนี้แบ่งเป็นคนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) ราว 850,000 คน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะทำงานแต่เป็นผู้ว่างงานถึง 81,500 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนคนพิการวัยทำงานทั้งหมด ขณะที่ตัวเลขคนพิการซึ่งประกอบอาชีพมีทั้งสิ้น 313,000 คน คิดเป็นร้อยละ 37 ของจำนวนคนพิการวัยทำงานทั้งหมด คนพิการที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรม รองลงมาคือการรับจ้างทั่วไป ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะออกกฎหมายสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดโอกาสจ้างงานคนพิการ แต่ข้อมูลสะท้อนว่ามีสัดส่วนคนพิการรับราชการหรือทำงานกับรัฐวิสาหกิจเพียงร้อยละ 1.18 ของคนพิการที่มีงานทำเท่านั้น (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2565) ข้อมูลจากรายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมายจ้างงานคนพิการในหน่วยงาน

ของรัฐ ประจำปี 2561-2565 พบการจ้างงานคนพิการในหน่วยงานของรัฐลดลงอย่างต่อเนื่อง จาก 10,594 คน ในปี พ.ศ. 2561 เหลือเพียง 3,726 คน ในปี พ.ศ. 2565 อย่างไรก็ตามปี พ.ศ. 2566 รัฐบาลมีความพยายามในการส่งเสริมและผลักดันให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีนโยบายส่งเสริมการจ้างงานคนพิการเชิงสังคม ประเภทจ้างเหมาบริการ โดยขยายการมีงานทำให้ผู้พิการเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 จากปีพ.ศ. 2566 ที่มีการจ้างงานคนพิการ 1,499 คน จะเพิ่มเป้าหมายเป็น 1,800 คน ในปี พ.ศ. 2567 นอกจากนี้สำหรับผู้พิการที่ไม่พร้อมรับงานจ้างเหมาบริการ หรือทำงานในหน่วยบริการสาธารณะ ยังสามารถรับสิทธิในสัมปทานพื้นที่ทำกิน และพื้นที่เพื่อจำหน่ายสินค้าแทนได้ (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2565)

ศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของมูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ดำเนินงานในด้านส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการ ให้คนพิการมีความรู้เพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรและเทคโนโลยี และสร้างรายได้อย่างยั่งยืนให้กับคนพิการและครอบครัว โดยเน้นการทำเกษตรในรูปแบบเกษตรอินทรีย์มีทั้งการปลูกผัก เลี้ยงไก่ เลี้ยงไส้เดือน และทำปุ๋ย โดยการนำทรัพยากรภายในศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังสร้างความยั่งยืนให้กับสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของผู้บริโภค ทั้งนี้ศูนย์ฯ มีคนพิการทางการเคลื่อนไหว และผู้พิการทางสติปัญญาและทำอาชีพด้านการเกษตร มีการปลูกผักสวนครัว ผักสลัดที่ปลอดภัยเป็นจำนวนมาก แต่ขาดช่องทางการจำหน่ายสินค้า และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์กว่าผู้ผลิตรายอื่นๆ รวมไปถึงคนพิการยังขาดความรู้เกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายสินค้า ทำให้การจำหน่ายสินค้าของคนพิการมีเพียงผู้บริโภคในพื้นที่ใกล้เคียงเท่านั้น ในส่วนของผลผลิตยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (ศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ, 2565) อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการองค์การ เช่น ประสิทธิภาพในการดูแลของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ ด้านการจัดการการผลิต อาทิ การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช การจัดการสภาพดินและพื้นที่ ตลอดจนถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร ทำให้การดำเนินงานของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติขาดความต่อเนื่อง ทำให้ได้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับการดำเนินงาน จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการดำเนินงานการจัดการสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการ

นานาชาติ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสินค้า
เกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงาน
ภาครัฐ และหน่วยงานเอกชนที่ให้การช่วยเหลือกลุ่มคนพิการให้มีอาชีพที่มั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการจัดการสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตร
คนพิการนานาชาติ
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภคในการซื้อสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตร
คนพิการนานาชาติ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่วนประสมการตลาดสินค้าเกษตรของศูนย์
เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี ประกอบด้วย งานวิจัยเชิงคุณภาพโดยการ
สัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ จำนวน
5 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำแหน่ง Social Enterprise Manager จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ตำแหน่ง
Social Enterprise จำนวน 3 คน และ เจ้าหน้าที่ตำแหน่ง Digital Marketing จำนวน 1 คน
และงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้บริโภคสินค้าเกษตรตามบัญชีรายชื่อลูกค้าของ
ศูนย์ฯ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ปี 2566 จำนวน 550 คน โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างโดย
ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างที่ร้อยละ 0.10 ของประชากรตามบัญชีรายชื่อ จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 60 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิง
คุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลแนวทางการดำเนินงานการจัดการสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า

1. การดำเนินงานการจัดการสินค้าเกษตรของศูนย์ฯ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูล

1.1 ด้านการบริหารจัดการองค์การ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางการทำงานในด้านการวางแผนการผลิต การควบคุมการผลิตตามหลักของเกษตรอินทรีย์ และการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรในหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนพิการ และผู้ดูแลคนพิการ โดยได้รับงบประมาณจากบริษัทเอกชนที่สนับสนุน และรายได้จากการขายผลผลิต ซึ่งมาจากคนพิการ บุคคลทั่วไป มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ บริษัทเอกชน และมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งนี้ลักษณะการทำงานของคนพิการจะต้องแบ่งหน้าที่ให้สอดคล้องกับความสามารถของแต่ละคน

1.2 ด้านการจัดการการผลิตและการตลาด พบว่า ผักที่ปลูกจะต้องเป็นผักทั่วไป ซึ่งคนพิการจะสามารถนำไปดูแลต่อที่บ้านเองได้ การดูแลรักษาผลผลิต และการเก็บเกี่ยวผลผลิตจะดำเนินการโดยคนพิการทั้งหมด โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยดูแลตลอดกระบวนการผลิต ภายหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งหมดจะถูกบรรจุ และวางจำหน่ายบริเวณหน้าศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ ในส่วนของบรรจุภัณฑ์มีการติดสติ๊กเกอร์ และเขียนสโลแกนของศูนย์เพื่อแสดงถึงที่มาของผลผลิต การตั้งราคาสินค้ากำหนดตามราคาตลาดทั่วไป การจัดจำหน่ายมี 2 ช่องทางทั้งแบบออนไลน์ เช่น กลุ่มไลน์ของบริษัทเอกชน กลุ่มของผู้พิการที่เข้าอบรม Facebook ที่ส่วนใหญ่มีสมาชิกเฉพาะกลุ่ม และแบบออฟไลน์ คือ ทางหน้าฟาร์ม ทั้งนี้การกระจายสินค้ายังไม่สามารถจำหน่ายไปยังท้องที่อื่นๆ ส่วนการส่งเสริมการตลาดเลือกใช้การประชาสัมพันธ์ผ่านทางมูลนิธิและเครือข่าย ซึ่งเป็นที่รู้จักในฐานะคนพิการ ผ่านแฟนเพจ โดยแจ้งข่าวสารเกี่ยวข้องกับสถานที่จัดจำหน่าย และที่มาของผลผลิต รวมถึงกลยุทธ์การตลาดที่ใช้ คือ การสื่อสารผ่านทางเพจ Facebook โดยผู้บริโภคจะได้ทราบกระบวนการทำงานของคนพิการ และการบอกเล่าปากต่อปาก สำหรับปัญหาที่พบในการจำหน่าย คือ ตู้แช่ผลผลิตไม่เพียงพอ และปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค

1.3 ด้านปัญหาและอุปสรรค พบปัญหา สภาพดินแข็ง น้ำท่วมในช่วงฤดูฝน และโรคที่เกิดจากแมลง

2. ความต้องการของผู้บริโภคในการซื้อสินค้าเกษตรของศูนย์ฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.00 มีอายุระหว่าง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.30 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.30 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 71.70 และส่วนใหญ่รับประทานผัก 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 38.30

นอกจากนี้ได้ทำการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมการตลาด โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.15) มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดภาพรวม

ปัจจัยส่วนประสมการตลาด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.13	0.82	มาก
2. ด้านราคา	4.07	0.82	มาก
3. ด้านการจัดจำหน่าย	4.24	0.82	มากที่สุด
4. ด้านส่งเสริมการตลาด	4.16	0.80	มาก
เฉลี่ย	4.15	0.82	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดภาพรวม พบว่า

2.1 ด้านผลิตภัณฑ์ ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.13) โดยให้ความสำคัญกับผลผลิตมีความน่าเชื่อถือ

2.2 ด้านราคา ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.07) โดยให้ความสำคัญกับราคาของผักที่จำหน่ายมีความเหมาะสมกับคุณภาพ ซึ่งผู้บริโภคให้ข้อเสนอแนะว่าสามารถตั้งราคาขายให้สูงกว่านี้ได้

2.3 ด้านการจัดจำหน่าย ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.24) โดยให้ความสำคัญกับการมีช่องทางการชำระเงิน ทั้งเงินสด และสแกนผ่านแอปพลิเคชัน ทั้งนี้ผู้บริโภคมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายควรเพิ่มมากขึ้น

2.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.16) โดยให้ความสำคัญกับการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพนักงานขาย และควรมีการประชาสัมพันธ์เป็นเพียงการบอกต่อๆ กัน อยากให้กระจายไปให้กว้างขวางกว่านี้

3. แนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ จากปัญหาที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยสามารถเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตรของศูนย์ฯ ได้แก่

3.1 ด้านการบริหารจัดการองค์การ จากการดำเนินงานของศูนย์ฯ ซึ่งพบปัญหาสภาพ ดินแข็ง น้ำท่วมในช่วงฤดูฝน และโรคที่เกิดจากแมลงศัตรูพืช แนวทาง: ควรให้บุคลากรเข้ารับการ ฝึกอบรม ฝึกทักษะ กระบวนการผลิต เพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

3.2 ด้านการจัดการการผลิตและการตลาด จากปัญหาตู้แช่ไม่เพียงพอและปริมาณ ผลผลิตไม่เพียงพอ แนวทางจัดการ ได้แก่ 1) จัดหาเงินทุนจัดซื้อตู้แช่ 2) เพิ่มกำลังการผลิตรวมทั้ง เพิ่มเติมความรู้ด้านอารักขาพืชโดยประสานขอความร่วมมือจากพันธมิตรองค์กร

3.3 แนวทางการพัฒนาส่วนประสมการตลาด

1) ด้านผลิตภัณฑ์ ควรจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บ ดูแลรักษา ผลผลิตให้มีอายุยาวนานขึ้น พัฒนาสภาพดินที่ใช้ในการปลูกผักให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เข้า รับการฝึกอบรมการอารักขาพืช และดำเนินการขอการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

2) ด้านราคา ปรับเกณฑ์การกำหนดราคาเป็นราคาเหนือกว่าคู่แข่ง

3) ด้านการจัดจำหน่าย ขยายช่องทางการจำหน่ายมากขึ้น อาทิ การเพิ่มร้านสาขา

4) ด้านการส่งเสริมการตลาด ปรับกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดให้เหมาะสมกับ สถานการณ์/เทศกาล ใช้การประชาสัมพันธ์แบบมวลชนร่วมกับเครือข่ายพันธมิตรองค์กร

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการดำเนินงานการจัดการสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคน พิการนานาชาติ พบว่า เจ้าหน้าที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางการทำงานในด้านการวางแผนการผลิต การควบคุมการผลิตตามหลักของเกษตรอินทรีย์ และการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรในหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนพิการ และผู้ดูแลคนพิการ โดยได้รับงบประมาณจากบริษัทเอกชนที่สนับสนุน และรายได้จากการขายผลผลิต ซึ่งเป็นการทำร่วมกัน ระหว่างคนพิการ บุคคลทั่วไป มูลนิธิพระมหาไถ่ บริษัทเอกชน และมหาวิทยาลัยต่างๆ ลักษณะ การทำงานของคนพิการจะต้องแบ่งหน้าที่ให้สอดคล้องกับความพิการของแต่ละคน โดย สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุรียนต์ สูงคำ และลัดดา ปินดำ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการ ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรปลอดภัยของ บริษัท เชียงใหม่วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด พบว่า บริษัท

เชียงใหม่วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด มีการกำหนดนโยบาย วางแผนการผลิต การจำหน่าย ไปจนถึงการจัดซื้อจัดหา โดยพิจารณาถึงศักยภาพในกำลังการผลิต เครือข่ายทำการผลิตสินค้า เพื่อให้ได้ปริมาณตามที่ตลาดต้องการ นอกจากนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนัทธิหทัย เกาตระกูล และภัทรพรรณ วรรณลักษณ์ (2565) พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรครบวงจรมีการดำเนินงาน 3 ส่วน คือ 1) การกำหนดนโยบาย วางแผนในการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตร 2) การจัดการการผลิตและการตลาดทางการเกษตร เช่น การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตและกระบวนการผลิต การวิเคราะห์ ผลผลิตในแต่ละฤดูการผลิต การเก็บรักษาสินค้าเกษตร การแปรรูปสินค้าและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการขนส่งสินค้าเกษตร รวมถึง 3) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรให้ขยายตลาดมากขึ้น ทั้งนี้ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ ได้แก่ สภาพดินแข็ง น้ำท่วมในช่วงฤดูฝน และโรคที่เกิดจากแมลงศัตรูพืช โดยการดำเนินการจัดการสินค้าของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ ให้ความสำคัญกับการวางแผนการผลิต เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานเป็นคนพิการ จึงต้องมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับทักษะความสามารถของผู้พิการแต่ละคนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรสวรรค์ เพชรรัตน์ และคณะ (2565) พบว่า ในการเพาะปลูกสินค้าเกษตรพบปัญหาจากการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช และปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช ปัญหาวัชพืช การขาดแคลนน้ำสำหรับการผลิตผักในฤดูแล้ง น้ำท่วมขังพื้นที่ผลิตผักในฤดูฝน

สำหรับความต้องการของผู้บริโภคในการซื้อสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านการจัดจำหน่าย กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการมีช่องทางการชำระเงิน ทั้งเงินสด และสแกนผ่านแอปพลิเคชันมากที่สุด อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างได้รับความสะดวกกับการชำระเงินในช่องทางที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชนนิกันต์ จงไกรจักร (2561) พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในเรื่องช่องทางการจัดจำหน่ายในระดับมาก ให้ความสำคัญกับประเด็นความหลากหลายของช่องทางการชำระเงิน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของมาริสา ชนมานะวัตร (2562) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผักและผลไม้สดของผู้บริโภคในระบบสายโซ่ความเย็น (Cold Chain) จากร้านค้าปลีกสมัยใหม่ พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับด้านช่องทางการจัดจำหน่ายในระดับมาก ในประเด็นความสะดวกของการชำระเงินค่าใช้จ่าย และสามารถโอนชำระผ่านแอปพลิเคชันธนาคารได้ 2) ด้าน

ส่งเสริมการตลาด กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพนักงานขาย อาจเนื่องมาจากพนักงานผู้จำหน่ายสินค้าเกษตรของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ มีศักยภาพในการให้บริการและเสนอขายสินค้าเกษตรให้กับลูกค้าที่เข้ามาซื้อผัก และสร้างความประทับใจให้กับลูกค้าได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานิตยา วงศ์ยศ (2564) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในตลาดเกษตรจังหวัดพะเยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับการที่คนขายหรือพนักงานคอยให้คำแนะนำแก่ลูกค้าได้เป็นอย่างดี รวมถึงสอดคล้องกับผลการศึกษาศศิโสสม สิงห์คนอง (2561) ศึกษากระบวนการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชากรในเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญเกี่ยวข้องกับส่วนประสมการตลาดบริการด้านการส่งเสริมการตลาด ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยให้ความเห็นว่าคุณบริโภคได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพนักงานขาย และคำแนะนำเกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรเป็นอย่างดี 3) ด้านผลิตภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับแหล่งผลิตสินค้าเกษตรมีความน่าเชื่อถือ อาจเนื่องมาจากศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติเป็นหน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิพระมหาไถ่ จึงได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มตัวอย่าง โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาศศิโสสม สิงห์คนอง (2561) กระบวนการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชากรในเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญเกี่ยวข้องกับส่วนประสมการตลาดบริการด้านผลิตภัณฑ์ ในประเด็นผู้บริโภคจะซื้อผักปลอดสารที่ได้รับการการันตีความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล สินค้าเป็นที่ยอมรับ และผู้ผลิตมีความน่าเชื่อถือ สามารถไว้วางใจได้ และสอดคล้องกับผลการศึกษากชวรรณ เวชพิทักษ์ (2562) กลยุทธ์การตลาด และการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภค พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ในประเด็นสินค้าเกษตรอินทรีย์จะต้องควบคุมคุณภาพให้ผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ 4) ด้านราคา กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับราคาของผักที่จำหน่ายมีความเหมาะสมกับคุณภาพ อาจเนื่องมาจากราคาที่วางจำหน่ายเป็นราคาที่กลุ่มตัวอย่างสามารถจับต้องได้ อีกทั้งยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับราคาของสินค้าเกษตรที่วางจำหน่ายสามารถตั้งราคาได้สูงกว่านี้ เพราะเน้นการผลิตในระบบอินทรีย์ ซึ่งมีขั้นตอนในการดูแลรักษามากกว่าผักทั่วไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของธีรชัย พันธุ์คง และปรียากร บุญส่ง (2565) แนวทางกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดข้าวอินทรีย์ของเกษตรกร ในอำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา พบว่า จากความต้องการของผู้บริโภค ให้

ความสำคัญกับราคาจำหน่ายมีความเหมาะสมเมื่อเทียบกับปริมาณและคุณภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิตยา วงศ์ยศ (2564) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในตลาดเกษตรจังหวัดพะเยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับด้านราคาว่าราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้าเกษตรของผู้บริโภคในตลาดเกษตรจังหวัดพะเยา

ข้อเสนอแนะ

1. การบริหารจัดการองค์การ จัดการฝึกอบรมและฝึกทักษะ พนักงานประจำร้านในการให้บริการการตอบคำถามลูกค้า และเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระบบการผลิตพีชอินทรีย์

2. การจัดการการผลิตและการตลาด จัดหาตู้แช่ผัก อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บ เพื่อยืดอายุการเก็บรักษาสินค้าเกษตร ปรับสภาพดินที่ใช้ในการปลูกผักให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยประสานงานกับพันธมิตรองค์กร เช่น มหาวิทยาลัย ให้เข้ามาทำการตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินเพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้สมบูรณ์ต่อไป จัดอบรมเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากแมลงศัตรูพืช โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์มาให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการต่างๆ ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

3. การจัดการส่วนประสมการตลาด เร่งดำเนินการขอการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ปรับราคาของผลผลิตผักที่จำหน่ายให้มีความเหมาะสมกับคุณภาพ เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายให้มากขึ้น และให้การฝึกอบรมพนักงานขายให้มีความพร้อมในการให้ความรู้เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรที่จัดจำหน่าย และควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

4. ควรมีการศึกษาเรื่องการยอมรับสินค้า และความต้องการของผู้บริโภคสินค้าเกษตรจากศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรในศูนย์อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์เกษตรในเครือข่ายของมูลนิธิพระมหาไถ่ รวมไปถึงประเด็นที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาการจัดจำหน่ายสินค้าของศูนย์เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ เพื่อให้มีความยั่งยืน และเพิ่มศักยภาพของการผลิตผลผลิตของคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กขวรรณ เวชพิทักษ์. (2562). กลยุทธ์การตลาด 5A และการตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภค.

วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2565). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2566, จาก <http://dep.go.th/images/uploads/Downloads/pdf>.
- ชนนิกันต์ จงไกรจักร. (2561). ส่วนประสมทางการตลาด คุณค่าตราสินค้า และทัศนคติที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ณัฐวุฒิ จันทร์ทอง อัมธิกา เสงี่ยมใจ และพหล ศักดิ์คะทศน์. (2565). การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตกล้วยหอม ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ของเกษตรกรในเขตภาคกลางตอนบน. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร, 40 (1), 150-160.
- เจียรชัย พันธัง และปริยากร บุญส่ง. (2565). แนวทางกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดข้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา.การประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13, 3287-3298.
- นัทธ์หทัย เกาตระกุล และภัทรพรรณ วรรณลักษณ์. (2565). การพัฒนาการตลาดสินค้าเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ให้มีความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศอาเซียน. วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์ สาร, 24 (1), 25-33.
- นิตยา วงศ์ยศ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในตลาดเกษตร จังหวัดพะเยา.วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, 3(1), 133-145.
- พรสวรรค์ เพชรรัตน์ อรุณี ม่วงแก้วงาม วิไลวัลย์ แก้วตาทิพย์ สมทบ เวทโอสถ และนิราณี ปือราเฮง. (2565). การผลิตผักปลอดสารพิษในอำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มรย. ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2565. หน้า 28-36.
- มาริสา ชนมานะวัตร. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผักและผลไม้สดของผู้บริโภคในระบบสายโซ่ความเย็น (Cold Chain) จากร้านค้าปลีกสมัยใหม่.สารนิพนธ์.ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศศิโสสม สิงห์คนอง. (2561). กระบวนการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภนัย เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการนานาชาติ. (2565). ศุภนัย เทคโนโลยีการเกษตรคนพิการ - 20raiorganicfarm. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.facebook.com/watch/?v=605441014450005>
- สุริยนต์ สูงคำ และลัดดา ปินดำ. (2565). การจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรปลอดภัยของ บริษัท เชียงใหม่ วิสาหกิจเพื่อสังคมจำกัด.วารสารบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ราชชมงคลล้านนา,10(2), 1-18.